

Zeven vragen over de CE-markering van brandwerende deuren beantwoord

Weldra zal het mogelijk zijn om een CE-markering aan te brengen op niet-aangedreven brandwerende deuren. Welke producten zullen over een dergelijke markering moeten beschikken? Wanneer zal de markering verplicht zijn? Wat zijn de praktische gevolgen voor de plaatsers en schrijnwerkers?

*E. Winnepenninckx, ing., departementshoofd, departement Normalisatie, specificaties en kwaliteit van producten en systemen, WTCB
Y. Martin, ir., adjunct-departementshoofd, departement Materialen, technologie en gebouwschil, WTCB
C. Cornu, ir.-arch., hoofdadviseur, dienst Kwaliteit van producten en systemen, WTCB*

1 Wat is de CE-markering en waarvoor dient ze?

De CE-markering van bouwproducten stelt fabrikanten in staat om hun producten in alle lidstaten van de Europese Economische Ruimte (*) op de markt te brengen. Ze vermeldt ook de productprestaties voor de gereglementeerde eigenschappen, die bepaald worden volgens de geharmoniseerde Europese productnormen.

2 Welke producten moeten over een CE-markering beschikken?

De producten die onder de in tabel A vermelde geharmoniseerde normen vallen (zie volgende pagina), moeten over een CE-markering beschikken. Deze normen hebben betrekking op brandwerende deurgehelen (zie afbeelding 1 op de volgende pagina), dat wil zeggen het vaste kader (ook wel omlijsting genoemd), de deurvleugel(s), het hangen en sluitwerk, de nodige voegen en de eventuele volle of beglaasde zij- en bovenpanelen.

Dit betekent dus dat brandwerende deurvleugels en -kaders die apart verkocht worden, op basis van voormelde normen niet over een CE-markering kunnen beschikken.

(*) De Europese Economische Ruimte (EER) omvat de 28 lidstaten van de Europese Unie, IJsland, Liechtenstein en Noorwegen.

1 | Brandwerende deurgehelen (enkele vleugel).

3 Wanneer is de CE-markering mogelijk en wanneer is ze verplicht?

Het aanbrengen van de CE-markering wordt pas mogelijk wanneer zowel de geharmoniseerde Europese norm met betrekking tot de basiseigenschappen als deze met betrekking tot de brandwerende eigenschappen in het Publicatieblad van de Europese Unie vermeld worden. Dit document legt de data van de co-existentperiode vast gedurende dewelke fabrikanten de CE-markering mogen aanbrengen. Na verloop van deze periode wordt de markering verplicht en mogen fabrikanten hun producten niet langer zonder markering op de markt brengen.

Vermits de norm NBN EN 14351-2 met betrekking tot binnendeuren nog niet in het Publicatieblad vermeld werd, is

het onmogelijk om te voorspellen wanneer de CE-markering voor deze deuren verplicht zal worden. Bij de publicatie van dit artikel verwachten wij de vermelding van deze norm in het Publicatieblad niet vóór de herfst van 2020. Dit impliceert dat de CE-markering pas verplicht zal worden na een co-existentperiode van vermoedelijk twee à drie jaar.

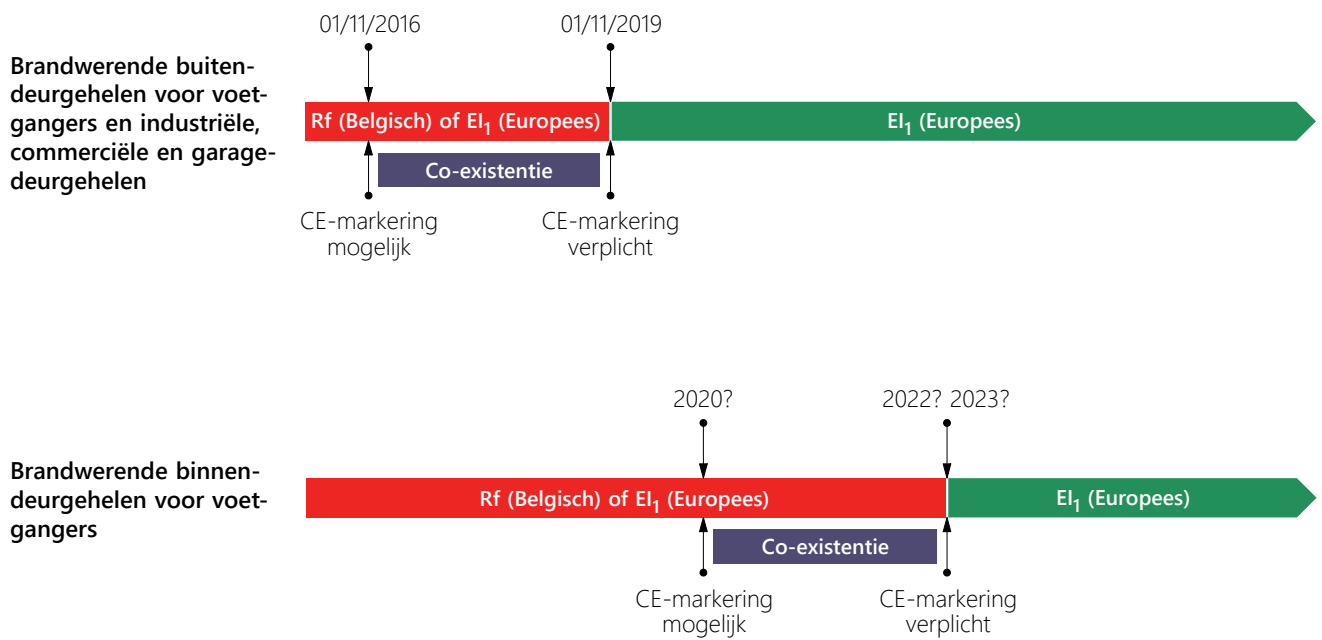
4 Tot wanneer kan men brandwerende deurgehelen en -vleugels die onder de Belgische Rf-classificatie vallen, op de markt brengen?

Zodra de CE-markering verplicht is, zullen brandwerende deurgehelen in België aan de Europese EI₁ 30- of EI₁ 60-klasse moeten beantwoorden. Vanaf 1 november 2019 zal dit het

A | Geldende normen voor brandwerende deurgehelen.

Type niet-aangedreven deurgehelen	Geldende normen		Datum waarop de CE-markering verplicht wordt (*)
	Voor de basiseigenschappen	Voor de brandwerende eigenschappen	
Brandwerende binnendeurgehelen voor voetgangers	NBN EN 14351-2 (nog niet vermeld in het Publicatieblad van de Europese Unie)	NBN EN 16034	Niet gekend (waarschijnlijk ten vroegste in 2022)
Brandwerende buitendeurgehelen voor voetgangers	NBN EN 14351-1	NBN EN 16034 (co-existentperiode: van 01/11/2016 tot 31/10/2019)	01/11/2019
Brandwerende industriële, commerciële en garagedeurgehelen	NBN EN 13241		

(*) Beide geldende normen moeten in het Publicatieblad van de Europese Unie vermeld worden.

2 | Co-existentperiode voor de CE-markering van brandwerende deurgedehelen en voorziene gevolgen voor de Belgische en Europese brandweerstandsklassen.

geval zijn voor brandwerende buitendeurgedehelen voor voetgangers en brandwerende industriële, commerciële en garagedeurgedehelen (zie afbeelding 2). We willen erop wijzen dat deze datum betrekking heeft op de plaatsingsdatum van het deurgedeelte en dus niet op die van de bouwaanvraag of de offerte.

Zoals in de tweede vraag reeds vermeld werd, kunnen apart verkochte brandwerende deurvleugels volgens de in tabel A vermelde geharmoniseerde normen niet voorzien worden van een CE-markering. Niettemin zouden de brandwerende deurvleugels van buitendeurgedehelen vanaf 1 november 2019 beoordeeld moeten worden door een proef, uit te voeren volgens de Europese norm (EI₁ 30 of EI₁ 60), en niet langer volgens de Belgische norm (Rf ½h of Rf 1h).

Vermits de norm NBN EN 14351-2 nog niet vermeld werd in het Publicatieblad van de Europese Unie, zijn de data van de co-existentperiode van de Belgische en Europese klassen voor de brandwerende binnendeurgedehelen en -vleugels voor voetgangers momenteel nog niet gekend.

5 Wie is verplicht om een CE-markering aan te brengen?

De Bouwproductenverordening (BPV) geldt alleen wanneer een bouwproduct voor 'distributie' of 'gebruik' op de

markt van de Europese Unie 'geleverd' wordt of wanneer het op deze markt 'beschikbaar' gemaakt wordt (eerste terbeschikkingstelling).

Bijgevolg is de BPV niet van toepassing (of 'lijkt ze niet van toepassing te zijn' volgens de diensten van de Europese Unie) wanneer een aannemer een bouwproduct fabriceert en vervolgens in een bouwwerk integreert zonder het als een product op de markt gebracht te hebben.

Eenvoudig gesteld maakt de wetgeving inzake overeenkomsten zowel op Europees als op Belgisch niveau een onderscheid tussen:

- **dienstenovereenkomsten**, die alleen de uitvoering of zowel het ontwerp als de uitvoering van een werk omvatten
- **verkoopovereenkomsten**, die de aankoop, de leasing, de huur of de huurkoop van producten behelzen, maar die in ondergeschikte orde ook de plaatsing en de installatie zouden kunnen bestrijken.

Volgens het WTCB geldt de BPV uitsluitend voor activiteiten die onder verkoopovereenkomsten vallen. Als we uitgaan van deze hypothese, zou het aanbrengen van de CE-markering door plaatsers die volgens een dienstenovereenkomst aan de slag zijn, als illegaal beschouwd kunnen worden. In het geval van een dienstenovereenkomst zou het met andere woorden mogelijk kunnen zijn dat aannemers niet gemachtigd zijn om de CE-markering aan te brengen. Hoewel deze interpretatie nog niet bevestigd werd, is het voor de plaatsers veiliger

om geen CE-markering aan te brengen. Dit zou immers als oneerlijke concurrentie beschouwd kunnen worden.

6 Wat zijn de praktische gevolgen voor de fabrikant, de verdeler en de schrijnwerker?

Tabel B geeft een overzicht van de verschillende scenario's die men in de praktijk zou kunnen tegenkomen.

7 Moeten de gebruikers eisen dat er een CE-markering aangebracht wordt?

Neen. Het aanbrengen van een CE-markering behoort tot de verantwoordelijkheden van de fabrikant. De markering regelt de communicatie tussen de fabrikanten en de overheden die toezicht houden op de markt. De Bouwproductenverordening biedt de gebruikers geen enkele bijkomende (wettelijke) garantie.

De gebruikers moeten voor brandwerende deuren wel bepaalde prestaties (bv. EI₁ 30 of EI₁ 60, dimensionale toleranties, duurzaamheid, mechanische weerstand, hygrothermische belastingen) en eventueel een zeker betrouwbaarheidsniveau (bv. BENOR/ATG-certificatie) eisen, opdat er voldaan zou kunnen worden aan de vereisten voor de bouwwerkzaamheden.

Vermits de CE-markering verplicht is, hoeven de gebruikers (plaatsers, aanbesteders, voorschrijvers en gebouweigenaars) deze niet te eisen. Indien men voor offertes of bestekken bijvoorbeeld eist dat de producten over een CE-markering beschikken, dan:

- sluit men alle producten uit die van de (geharmoniseerde) normen afwijken, meer bepaald de innovatieve en/of unieke producten en brandwerende binnendeuren die niet als volledige deurgehelen op de markt gebracht worden (maar bijvoorbeeld wel als deurvleugel)
- worden de plaatsers of schrijnwerkers die brandwerende deuren fabriceren en plaatsen, buiten spel gezet. Zij zijn immers niet verplicht om een CE-markering aan te brengen en zouden hiervoor zelfs een verbod kunnen krijgen (volgens onze interpretatie, zie vraag 5).

Voor openbare aanbesteders zouden er wettelijk gezien zelfs risico's verbonden kunnen zijn aan de eis om producten met een CE-markering te gebruiken. Hierdoor zouden ze immers ongewild bepaalde economische spelers kunnen verhinderen om in te gaan op openbare aanbestedingen.

Dit artikel werd opgesteld in samenwerking met J. De Saedeleer (FOD Binnenlandse Zaken), de Confederatie Bouw, de Bouwunie, BCCA en BUTgb, in het kader van de Normen-Antenne Manueel bediende en aangedreven gevelelementen, gesubsidieerd door de FOD Economie.

B | Hoe worden brandwerende deurgehelen en hun onderdelen op de markt gebracht en geplaatst?

Situatie	Is de CE-markering verplicht?	Verantwoordelijke voor de CE-markering	Verantwoordelijke voor de plaatsing ⁽¹⁾
De fabrikant levert het deurgeheel dat klaar is om geïnstalleerd te worden en dit, in één of meerdere stukken. Hij kan de onderdelen bij leveranciers aankopen.	Ja	Fabrikant	Plaatser
De verdeler of schrijnwerker koopt de deurvleugels, kaders, dichtingsproducten en het hang- en sluitwerk bij verschillende leveranciers aan en brenkt ze op de markt als een brandwerend deurgeheel .	Ja	Verdeler of schrijnwerker ⁽²⁾	Plaatser
De plaatser koopt de deurvleugels, kaders, dichtingsproducten en het hang- en sluitwerk bij verschillende leveranciers aan en plaatst ze op de bouwplaats .	Neen ⁽³⁾	–	Plaatser
De plaatser koopt de deurvleugels, dichtingsproducten en het hang- en sluitwerk bij verschillende leveranciers aan, fabricceert zelf de kaders en plaatst ze op de bouwplaats .	Neen ⁽³⁾	–	Plaatser

⁽¹⁾ Hij/zij moet ervoor zorgen dat de plaatsing volgens de Belgische reglementaire eisen, de regels van de kunst en de specifieke eisen voor de betreffende bouwplaats verloopt.

⁽²⁾ Er wordt een andere term gebruikt om een onderscheid te maken tussen de verantwoordelijkheden van de schrijnwerker en die van de plaatser. De schrijnwerker kan ook de plaatser zijn.

⁽³⁾ Volgens de interpretatie van het WTCB, die nog niet bevestigd werd door de Europese Commissie.